

Střední škola podnikatelská Klimkovice s.r.o.

Komenského 112, 742 83 Klimkovice, IČO: 25372351, tel./fax: 556412164, zápis do OR 14.5.1997 u KS v Ostravě oddíl C, vložka 15 765

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

**Střední školy podnikatelské, s.r.o.
Komenského 112
Klimkovice**

PRO ŠKOLNÍ ROK 2024 – 2025

1 Základní koncept a dokumentace

1.1 Dokumentace

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních **Č. j.: 20 006/2007-51** u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních:

- vymezuje terminologii a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu
- popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka
- definuje Minimální preventivní program,
- doporučuje postupy škol a školských zařízení (dále jen „školy“) při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže.

Primární prevence je hlavně zaměřena na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků, což zahrnuje záškoláctví, šikanu, rasismus, xenofobii, vandalismus, kriminalitu, delikvence, užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“) a onemocnění HIV/AIDS a další infekční nemoci související s užíváním návykových látek, závislost na politickém a náboženském extremismu, netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
  - domácího násilí,
  - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
  - ohrožování mravní výchovy mládeže,
  - poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Minimální preventivní program¹ je konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Minimální preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.

¹ § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

Minimální preventivní program je zpracováván vždy na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.²

Ředitel školy³ vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci sociálně patologických jevů,
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy⁴,
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem sociálně patologických jevů ve škole⁵,
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů⁶, pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence⁷ a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci ve škole,
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa/školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu⁸,
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,

² § 12 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

³ Podle MŠMT ČR, Č. j.: 20 006/2007-51, 2007

⁴ § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 5 odst. 3 a § 29 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

⁵ § 7 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

⁶ § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

⁷ § 24 odst. 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

⁸ § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na využívání volného času žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spolupráci se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.⁹ U školního metodika prevence jsou standardní činnosti školního metodika prevence vymezeny právním předpisem.¹⁰
- spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů¹¹, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
  - motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
  - zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,
  - získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Na tvorbě a realizaci **Minimálního preventivního programu** se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy.

Koordinace tvorby a kontrola realizace patří ke standardním činnostem školního metodika prevence, při tvorbě a vyhodnocování Minimálního preventivního programu školní metodik prevence dle potřeby spolupracuje s metodikem prevence v PPP¹².

Škola vždy zpracovává Minimální preventivní program, který podléhá kontrole České školní inspekce. K zahájení nebo rozvinutí prioritních preventivních projektů realizovaných jako součást Minimálního preventivního programu nebo k zabezpečení Minimálního preventivního programu může škola využít dotačního řízení v rámci „Programů na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na daný rok (zpravidla se jedná o Program I – preventivní programy realizované školami). Uvedený program každoročně vyhlašují příslušné krajské úřady za podmínek stanovených manuálem pro předkladatele projektů vydaným MŠMT.

⁹ § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí).

¹⁰ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

¹¹ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – poradenské činnosti odst. 2.

¹² příloha č. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – informační a metodická činnost odst. 8.

Rozhodne-li se škola využít konkrétní dotační program dle odstavce 2, potom příslušné informace o programu a jeho podmínkách v daném regionu poskytuje příslušný krajský úřad.

1.2 Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (MŠMT Ř, Č. j.: 20 006/2007-51, 2007)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále ministerstvo) má stěžejní podíl v primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v České republice. V oblasti protidrogové primární prevence bylo ministerstvo usnesením vlády č. 549/2003, O posílení národní protidrogové politiky, pověřeno koordinací primární protidrogové prevence na meziresortní úrovni. Je to dáno nejen celkovým počtem dětí, žáků a studentů vzdělávajících se ve školách, ale také celkovou délkou působení školního prostředí na ně. Období školního vzdělávání má velmi významnou funkci v oblasti formování osobnosti mladých lidí a vše, co se v tomto období nepodaří, se jen velmi obtížně napravuje v období dospělosti.

Toto je také důvod, proč je oblasti prevence sociálně patologických jevů u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení školství, zvláště pak krajů a obcí.

Sociálně patologické jevy vnímáme jako celek a až poté je pracovně dělíme na prevenci drogových závislostí a prevenci kriminality. Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným se sociálně patologickými jevy, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich rozšíření.

Mezi základní cíle strategie patří hlavně:

- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí,
- zkvalitněním koordinace a kontroly specifické primární prevence napříč resorty dosáhnout vyšší kvality a efektivity prováděných programů.

Východiska strategie primární prevence ve školství zahrnují:

- pravidelná setkávání s okresními a krajskými koordinátory,
- analýza potřeb terénu,
- dlouhodobé cíle v krajích,
- zkušenosti z naplňování minulých koncepcí,
- pojetí prevence v zásadních vládních a mezistátních dokumentech.

Prevence v působnosti resortu školství zahrnuje především aktivity v oblastech:

- násilí a šikanování,
- záškoláctví,
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- virtuálních drog a patologického hráčství (netolismus),
- diváckého násilí,
- komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

Primární prevence¹³ se člení na:

- **Nespecifickou primární prevencí** se rozumějí volnočasové aktivity, které tvoří nedílnou součást obecné primární prevence a jejichž obsahem jsou všechny metody a přístupy umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů a pohybových a sportovních aktivit. Programy nespecifické prevence (např. různé volnočasové aktivity) by existovaly a byly žádoucí i v případě, že by neexistovaly sociálně patologické jevy
- **Specifická primární prevence**, tj. systém aktivit a služeb jedincům, u nichž lze v případě jejich absence předpokládat další negativní vývoj. Jde např. o podpůrné programy pro rizikové skupiny, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jako prevence před okluzí.

Cíle specifické primární prevence představují hlavně:

- provázanost systému resortu školství se systémy ostatních věcně příslušných resortů,
- jednotný systém koordinace činností v oblasti primární prevence na horizontální i vertikální úrovni preventivní činnosti přímo řízených organizací MŠMT a preventivních strategií na úrovni krajů,

---

¹³Podle MŠMT ČR, Č. j.: 20 006/2007-51, 2007

- efektivní spolupráce na mezinárodní úrovni v oblasti primární prevence sociálně patologických - jevů dětí a mládeže,
- funkční informační systém pro realizaci preventivního působení,
- funkční systém vzdělávání školních a metodiků a krajských koordinátorů prevence,
- efektivní systém akreditací vzdělávacích programů v oblasti primární prevence, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence.

Cílem působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům. Předpokládá se, že dítě:

- bude schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí,
- bude vybaveno přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi,
- bude schopno řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů,
- získá vyhraněný negativní vztah k návykovým látkám,
- se bude podílet na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Komunitní prevence předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení je třeba sladěných a propojených opatření v oblasti sociálně právní ochrany dětí, zdravotnických zařízení, místní samosprávy, nestátních neziskových organizací, poradenských institucí ve školství, duchovních sdružení, policie, kulturních středisek, zájmových organizací, podnikatelských subjektů, apod.

2 Analýza situace

2.1 Základní údaje a charakteristika školy

Subjektem práce je střední odborná škola, jejíž činnost vykonává Střední škola podnikatelská, Klimkovice s.r.o., Komenského 112, Klimkovice, okres Ostrava. Jedná se o poměrně malou střední odbornou školu, a proto práce obsahuje i následující charakteristiku školy. Cílem této kapitoly je pochopit náročnost realizace minimálního preventivního programu do denní praxe. Podklady pro charakteristiku školy jsem získal z veřejně přístupné výroční zprávy školy za školní rok 2018/2019. Charakteristika školy se od té doby výrazně nezměnila. Škola má vlastní webové stránky.

SŠP Klimkovice, s.r.o. je školou, která má charakter obchodně – manažersko – podnikatelský. Zařízení není školou orientovanou pouze na ekonomické předměty, posílením výuky všeobecných vzdělávacích předmětů dává absolventům možnost širšího uplatnění na trhu práce. Studium je čtyřleté, ukončené maturitní zkouškou. V oblasti odborného vzdělání získají žáci potřebné znalosti z ekonomiky, managementu, účetnictví, daňové agendy, financování, marketingu, bankovníctví a dalších oborů a osvojí si zásady podnikání.

Mimořádná péče je věnována práci na počítači. Namísto rané specializace, která by omezovala žáky ve volbě dalšího povolání, jsou v učebních plánech posíleny všeobecně vzdělávací předměty. V dnešní době má nezastupitelný význam kvalitní výuka dvou světových jazyků, při které je důraz kladen zejména na bezvadné komunikační schopnosti.

Maturanti proto nejsou při volbě oboru dalšího studia nebo profese omezeni jen na ekonomickou sféru. O tom svědčí jejich velká úspěšnost jak v přijímacích řízeních na vysoké školy, tak i v praktickém životě. Vzhledem k tomu, že v České republice je trvalý převis poptávky po vzdělání na vysokých školách, mají absolventi SŠP Klimkovice s.r.o. jednu významnou a velmi zajímavou výhodu - mohou pokračovat zde v důvěrném prostředí v dalším studiu. Podle svých potřeb a schopností si po maturitě mohou volit mezi vyšším odborným nebo bakalářským studiem.

Škola vyučuje následující studijní obory:

63-41-M/02 Obchodní akademie – distanční studium - v souladu s platnými pedagogickými dokumenty vydanými MŠMT ČR (učební plán č.j. 23842/2001 – 23 s platností nejpozději od 1.9.2002 ŠVP s platností od 1.9. 2009).

63-41-M/01 Ekonomika a podnikání (zaměření management obchodního podnikání, podnikání v oboru wellness a lázeňství, informatika a s počítačový design) – denní studium a distanční studium - ŠVP platností od 1.9. 2009

64-41-L/51 Podnikání – dálkové studium a distanční studium – ŠVP s platností od 1.9. 2009 (ze dne 114.7.2004 č.j. 2136/2007-23 s účinností od 1.9.2005 počínaje 1. ročníkem) – ŠVP s platností od 1.9. 2009

2.2 Analýza lokality

SŠP Klimkovice s.r.o. se nachází na okraji města Klimkovice. Ty se nacházejí v těsné blízkosti Ostravy. Součástí města jsou části Josefovce, Václavovice a Hýlov. Na území katastru Klimkovic se nacházejí Sanatoria Klimkovice - lázeňský areál se rozkládá v lesnaté krajině v krásné přírodní scénérii s výhledem na panorama Beskyd. Dnešní Klimkovice jsou se svými více než 4 400 obyvateli rozvíjejícím se městem s cílem přizpůsobit se požadavkům a úrovni lázeňských měst. Většina žáků pochází Ostravy nebo dojíždějí z okolních měst a obcí (Brušperk, Studénka).

Jelikož většina žáků pochází z Ostravy, je třeba zaměřit analýzu právě tímto směrem.

Město Ostrava je třetím nejlidnatějším městem České republiky. Jeho růst souvisí s těžbou černého uhlí a těžkým průmyslem, který se následně do města soustředil. V 19. století se Ostrava stala významnou průmyslovou metropolí, za kterou platila i ve století následujícím. V posledních desetiletích je nicméně Ostrava charakteristická tzv. postindustriální depresí¹⁵, v níž se město octlo v souvislosti s úpadkem těžkého průmyslu. Ten byl nastartován už koncem 80. let 20. století, k razantnějšímu omezení těžby černého uhlí a výroby průmyslových závodů pak ale docházelo zejména až v souvislosti se společensko-ekonomickými změnami vyvolanými Sametovou revolucí. V reakci na to následoval odliv obyvatel z Ostravy i z celého kraje, který již popsala nejedna demografická statistika. Mezi odchozími jsou přitom zejména mladší ročníky, jimž Ostrava a její okolí nenabízí dostatek pracovních příležitostí. Nezaměstnanost je fenoménem typickým pro postindustriální depresi. Bohužel se tento fenomén často vyskytuje i společně s jinými (sociálně-patologickými) jevy, jako je alkoholismus, zadluženost, nízký socioekonomický status, chudoba, závislost na sociálních dávkách, ale i kriminalita. Všechny tyto jevy se mohou promítat do celkového hodnocení spokojenosti obyvatel s místem, kde žijí, či do růstu nesnášenlivosti mezi různými skupinami žijícími ve vzájemné blízkosti.

2.3 Rizikové faktory

Na území města Ostravy a v jeho okolí působí na naše žáky řada rizikových faktorů. Mezi klíčové patří hlavně:

- Nezaměstnanost.
- Nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva.
- Sociální vyloučení
- Kriminalita
- Ekologická devastace
- Riziková místa v okolí školy

2.4 Pozitivní faktory

V Ostravě pracuje řada organizací zabývajících se rozvojem sociálních služeb. Městský úřad a další organizace sdružené do pracovní skupiny pro plánování a rozvoj sociálních služeb se podílejí na realizaci celé řady programů. Tyto programy jsou zaměřeny na děti ohrožené sociální exkluzí. Škola spolupracuje na eliminaci vlivu rizikových faktorů na naše žáky se všemi organizacemi města a kraje především však s Pedagogickou poradnou a Odborem sociálně právní ochrany dětí.

---

¹⁵Lubor Hruška-Tvrđý, Lubor a kol.: Industriální město v postindustriální společnosti, 1. díl

Škola má dále výbornou dopravní obslužnost, v nejbližším okolí jsou zastávky autobusů MHD.

V Klimkovicích si mohou obyvatelé vybrat z široké nabídky kulturních, sportovních i jiných volnočasových aktivit. Řada z nich je finančně dobře dostupná, nebo je zcela zdarma.

V posledních letech došlo k výraznému zlepšení kvality životního prostředí, především ovzduší. Také v samotném centru města je dostatek zeleně, škola leží blízko velkého městského parku.

2.5 Analýza školy

2.5.1 Rizikové faktory

Žáci SŠP Klimkovice s.r.o. se v okolí školy nebo v místě bydliště mohou poměrně často setkat s řadou vážných problémů jako je vysoká nezaměstnanost, chudoba, kriminalita nejrůznějšího druhu, konzumace alkoholu a drog a to i virtuálních, xenofobie, rasismus, gamblerství či prostituce. Rizikové faktory působí na naše žáky většinou nepřímo, zprostředkovaně přes přátele, rodinu, média apod. Jen velmi malá část žáků je těmito sociálně patologickými jevy přímo ohrožena. Jsou to především žáci pocházející většinou ze sociálně vyloučených lokality, často z neúplných a ekonomicky velmi slabých rodin s nízkým sociálně kulturním postavením.

Ač jsou někteří žáci jiného etnika nebo cizinci (především Albánci), jen málokdy se však setkáváme s neochotou rodin ke spolupráci.

Někteří žáci již při přijetí ke studiu nebo v průběhu vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost. Jedná se o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, se zdravotním a jiným postižením, ale také o žáky mimořádně nadané. Škola je velmi dobře připravena pro integraci těchto žáků ke společnému vzdělávání, v souladu s vyhláškou 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

2.5.2 Projevy rizikového chování u žáků

Někteří (převážně zletilí) žáci, kouří a mají zkušenosti s alkoholem. Ojedinele dochází k záchytu alkoholu na školních akcích. Nejrizikovější jsou v této oblasti turistický kurz, lyžařský kurs a Majáles. Někteří naši žáci kouří a žvýkají tabák, v minulosti došlo k záchytu žvýkacího tabáku žáků v prostorách školy. V loňském roce se toto již neopakovalo a podezření na přechovávání zakázaných látek se nepotvrdilo u žádného žáka. Počet kuřáků ve třídách školy je velmi nízký v porovnání s celkovou populací, což nesnižuje nutnost aktivně preventivně působit při každé možné příležitosti.

Mezi žáky se v posledních letech objevuje závislost na počítačích a virtuálních technologiích - netolismus, kdy tráví všechny svůj volný čas hraním her nebo na sociálních sítích a zanedbávají přípravu do školy, škola tento problém řeší individuálně ve spolupráci s rodinami žáků. Bohužel i přes vstřícný postoj se v mnoha případech rodičům nedaří účinněji zasáhnout. Ve škole nejsou žáci závislí na alkoholu a drogách. U nejstarších žáků dlouhodobě zůstává vysoký počet omluvených zameškaných hodin. Toto číslo se v průběhu posledních let snižuje, přesto však zůstává tato absence i nadále výrazně vyšší než u mladších ročníků. U některých žáků existuje podezření na skryté záškoláctví. Neomluvená absence se vyskytuje ojediněle a škola v případě jejího výskytu postupuje podle zákona.

Budova školy je v relativně dobrém technickém stavu. V samotné budově školy jsou některá riziková místa. Jsou to především šatny a toalety, kde dochází k občasnému vandalství a ničení majetku školy. Nevýhodou školy je skutečnost, že škola nemá školní jídelnu. Žáci docházejí na jídlo do sousední školy (cca 10 minut chůze).

2.5.3 Pozitivní faktory

Žáci, učitelé i rodiče hodnotí vesměs klima naší školy jako osobnostně orientované a kvalitní ve všech dimenzích - ekologické, společenské, sociální i kulturní. Jeho hlavním rysem je tolerance, podpora a pomoc. V sociální dimenzi je jen minimum stresových situací. Pozitivně jsou hodnoceny zejména vzájemné vztahy. Třídní koheze je velmi dobrá. Strach ze školy se objevuje jen velmi zřídka. Škola je po všech stránkách (s výjimkou bezbariérovosti) připravena na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žákovi s přiznanými speciálními vzdělávacími potřebami jsou poskytnuta podpůrná vzdělávací opatření tak, aby u něho došlo k naplnění vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání jeho práv na rovnoprávném základě s ostatními.

Ve škole je běžný individuální přístup ke všem žákům, především pak k těm, kteří mají nějaké speciální vzdělávací potřeby. Na gymnáziu studují také cizinci a studenti znevýhodnění etnicky – především Albánci. Daří se je začlenit a nedochází k naprosto žádným projevům rasismu, naopak někteří patří k nejoblíbenějším a nejúspěšnějším studentům.

Pedagogický sbor je dalším pozitivem školy. Na škole působí cca 10 pedagogů, jejichž počet se mění v závislosti na mateřských dovolených apod. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je velmi vysoká. Pedagogický sbor je relativně mladý, což se jeví jako výhoda u schopnosti rychle se adaptovat na současné vzdělávací požadavky a také při jednání se žáky.

Všichni učitelé se snaží i nadále se odborně vzdělávat. ŠMP, VP a speciální pedagog jsou plně kvalifikováni pro výkon svých funkcí – absolvovali příslušné studium.

Škola provozuje informační systém pro učitele, žáky a rodiče - Bakaláři. V něm se průběžně objevují a doplňují údaje o veškerém dění ve škole. Tyto údaje jsou dostupné přes internet všem zainteresovaným osobám. Rodiče jsou tak okamžitě informováni o absenci a klasifikaci svého dítěte.

Na webu jsou také veškeré údaje o akcích ve škole, rozvrhu a suplování a samozřejmě všechny potřebné dokumenty (ŠVP, školní a klasifikační řád, MPP, bulletin a ročenka školy, kalendář akcí, termíny doučování a doklasifikací, formuláře žádostí apod.).

2.6 Charakteristika cílových skupin

Hlavní cílovou skupinou jsou žáci ve věkovém rozmezí žáků 15 až 21 let. Jedná o skupinu osob s nízkou mírou rizika a nízkou frekvencí výskytu sociálně patologických jevů. Dalšími cílovými skupinami jsou zaměstnanci gymnázia - pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, rodiče, zákonní zástupci a další široká veřejnost.

3 Témata primární prevence

Vzhledem k situaci na škole a nízkému výskytu rizikového chování je minimální preventivní program školy zaměřen především na primární prevenci. Základem je prevence všeobecná specifická, kterou doplňují aktivity prevence nespecifické. V oblastech indikované a sekundární prevence spolupracujeme s odborníky.

Jednotlivé oblasti primární prevence:

- Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu
- Prevence záškoláctví
- Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu a negativního působení sekt
- Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova
- Prevence kriminality a delikvence - právní odpovědnost
- Prevence vzniku nezdravého životního stylu
- Prevence vzniku poruch příjmu potravy
- Prevence vandalismu a poškozování životního prostředí
- Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách
- Prevence rizikového chování v dopravě a při sportu

Prevence	Ročník			
	1.EP	2.EP	3.EP	4.EP
Záškoláctví	2	1	1	2
Drogy/závislosti	2	2	2	2
Šikana/agrese/zneužívání	2	1	1	2
Rasismus/xenofobie/sekty	0	0	0	0
Sexuální výchova	1	1	1	1
Právní odpovědnost/kriminalita	1	2	3	6
Zdravý životní styl/ochrana prostředí	6	8	6	6
Rizika ve sportu a dopravě	0	0	0	0

Tabulka 2: Rozvržení jednotlivých oblastí prevence rizikového chování podle věkových kategorií (vyuč.h)

Zdroj: vlastní

4 Plánované cíle

4.1 Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog
- oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po NL

4.2 Prevence záškoláctví

- aktivně vyhledávat žáky ohrožené záškoláctvím
- vypracovat a důsledně aplikovat plán na snižování omluvené i neomluvené absence
- postupovat důsledně a v souladu s legislativou při řešení neomluvené školní docházky
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky
- posilovat hodnotu vzdělání

4.3 Prevence šikany a projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu

- předcházet šikaně - jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu (stáří x mládí...), (bohatí x chudí), (zdraví x hendikepovaní)
- posilovat a rozvíjet zdravé mezilidské a vrstevnické vztahy, především ve směru k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem)
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- zasvětit do problematiky šikany i nepedagogické pracovníky
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích...(fašismus, komunismus, islamismus, náboženské války, terorismus atd.)

4.4 Prevence rizikového sexuálního chování – sexuální výchova

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování - promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, sexuálně přenosným nemocem
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života - právní odpovědnost, citová nezrállost, antikoncepce, potraty
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty - rodina, mateřství, láska.
- předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami - porozumění a péče o své tělo - ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání - pedofilie, sexuální vydírání, pornografie, znásilnění
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc - pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, odchylky
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům

4.5 Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasvětit žáky do základních legislativních ustanovení
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva a povinnosti ve společnosti
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

4.6 Zdravý životní styl, prevence vzniku poruch příjmu potravy, ochrana životního prostředí

- podporovat zdravý životní styl žáků - životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života - vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách

- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) . ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy - anorexie, bulimie, diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

4.7 Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog - TV, PC, mobily, sociální sítě, reality show, výherní automaty, sázení
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku zneužívání virtuálních drog - znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling, netolismus
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání prostředků virtuální reality
- podporovat prostředky virtuální reality s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)

5 Činnosti nutné k dosažení plánovaných cílů

5.1 Výchova a výuka

Výuka a výchova patří mezi nejdůležitější prostředky jak dosáhnout cílů výtčených v jednotlivých bodech MMP. Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby obsahoval všechna uvedená témata primární prevence a bylo tak zajištěno, že je žáci absolvují v rámci normální výuky nebo pravidelných školních aktivit jako jsou projektové dny, branněbezpečnostní dny, exkurze, besedy a výjezdové akce. Témata MMP jsou vtělena i do tematických plánů jednotlivých vyučujících. Některá témata MMP se probírají opakovaně a ve více předmětech. Studenti tak mají možnost seznámit se s toutéž problematikou z různých úhlů pohledu a v různých souvislostech. To přispívá k upevnění takto získaných kompetencí.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou upraveny preventivní strategie na základě stanovených podpůrných opatření tak, aby došlo k jejich plnému zapojení a maximálnímu využití preventivního potenciálu aktivit s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti.¹⁶

5.2 Aktivní spolupráce s rodiči

Spolupráce zahrnuje hlavně:

- Zajištění informačního servisu pro rodiče - seznámení se školním řádem, se zásadami společného vzdělávání, s preventivní strategií školy a s dalšími důležitými dokumenty, informovanost o školních akcích, distribuce informačních materiálů.
- Kvalitní práce třídních učitelů, preventisty, výchovného poradce a speciálního pedagoga směrem k rodičům, informovanost prostřednictvím všech forem aktivní a pasivní komunikace třídních schůzek, studijního průkazu, osobních setkání, telefonu, emailu, elektronické žákovské knížky, internetových stránek.
- Společné akce pro žáky a rodiče: Dny otevřených dveří, Majáles, Halloween, Vánoční akce
Zpětná vazba - sběr a vyhodnocování podnětů a reakcí rodičů na události ve škole
- Osobní přístup - poradenství poskytované přímo ve škole (metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel)
- Zprostředkování poradenských a dalších služeb ve spolupráci se specializovanými zařízeními a odborníky v sociální a zdravotní problematice a to pro studenty i pro rodiče.

---

¹⁶vyhláška č. 27/2016 Sb.

5.3 Vzdělávání pedagogických pracovníků a třídnické hodiny

SŠP Klimkovice zajišťuje:

- informovanost všech pracovníků školy o skladbě MPP, nastavených pravidlech a doporučených postupech v případě výskytu rizikového chování.
- Využívání možností dalšího vzdělávání dle aktuální nabídky.

Posledním významným prvkem primární prevence rizikového chování jsou třídnické hodiny. Třídní učitelé je zařazují podle potřeby, minimálně jednou měsíčně. Témata pro třídnickou hodinu si připravují učitelé sami nebo s pomocí školního poradenského pracoviště. Výchovný poradce, ŠMP a speciální pedagog je využívají také jako diagnostický nástroj.

5.4 Aktivity specifické primární prevence

Převážná část specifické preventivní činnosti se odehrává při výuce, existují však velmi účinné aktivity, které nelze do výuky zařadit. Jedná se především o:

- Seznamovací a stmelovací akce prvních ročníků (Průběh a aktivity jsou přizpůsobeny věku žáků)
- Sportovní kurzy

Lyžařský kurz prvních ročníků a turistický kurz třetích ročníků probíhají jako týdenní sportovní kurzy.

Pedagogický doprovod zajišťují učitelé tělesné výchovy a třídní učitelé.

Podobně jako předchozí kurzy využívají společně strávený čas k prevenci nežádoucího chování a rozvoji zdravého životního stylu.

- Odborné přednášky, besedy a ukázky

Odborné přednášky a besedy na téma primární prevence jsou mezi studenty velmi vítané. Zařazují se dle aktuální nabídky. Následuje přehled pravidelně se opakujících aktivit

5.5 Aktivity nesespecifické primární prevence

Tyto aktivity by na škole probíhaly i v případě, že by se zde žádné projevy rizikového chování nevyskytovaly. Jejich preventivní působení spočívá především v rozvoji zdravého životního stylu, vytváření správných sociálních návyků a snižují riziko vzniku a dalšího rozvoje rizikového chování. U tohoto typu prevence nelze prokázat přímou účinnost.

Neznamená to však, že by tyto aktivity nebyly prospěšné. Řadí se sem zejména volnočasové aktivity, projekty ochrany přírody a zdraví a majetku. Dále jsou to programy, které vedou k rozvoji osobnosti, k samostatnosti, k odpovědnosti za své jednání (např. návštěvy politických, kulturních a sportovních akcí). Do oblasti nesespecifické prevence patří také aktivity vedoucí ke zlepšování komunikace, třídního a školního klimatu, např. různé společné akce třídy.

Následuje přehled pravidelně se opakujících aktivit:

- Sportovní hry - volejbal, posilovna, florbal, fotbal.
- Kroužek programování
- Maturitní ples
- Majáles
- Poznávací zájezdy dle aktuální nabídky pro zájemce Nepravidelně

pořádané nebo obsazované volnočasové aktivity a soutěže:

- Olympiády (ekonomické předměty, český jazyk a literatura, německý jazyk, anglický jazyk)
- Divadelní a filmová představení podle aktuální nabídky
- Odborné přednášky dle aktuální nabídky
- Návštěvy úspěšných absolventů školy spojené s přednáškou z různých oblastí
- Odborné exkurze

5.6 Spolupráce s organizacemi primární a sekundární prevence

Následuje seznam organizací, se kterými škola spolupracuje:

- Pedagogicko-psychologická poradna Ostrava, příspěvková organizace
- Centrum primární prevence, o.p.s. Renarkon
- Centrum Anabell – kontaktní centrum Ostrava
- Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s, Středisko Prevence
- Centrum pro rodinu a sociální péči, z.s

6 Evaluace a hodnocení MPP

Předmětem vyhodnocení je uskutečňovaný program, výsledky procesu změn, dopad na účastníky programu a dosažený efekt v porovnávání se záměrem. Týká se věcné podstaty realizace jednotlivých činností, aktivit a akcí. Průběžné hodnocení pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu pomůže objevit selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním nové verze dalšího programu.

Podklady pro hodnocení účinnosti MPP:

- Frekvence výskytu forem rizikového chování a jejich závažnost
- Poznatky z řešení konkrétních případů rizikového chování
- Dotazníková šetření na různá témata (záškoláctví, drogy, sexuální výchova)
- Diagnostické metody a šetření ve vybraných třídách

6.1 Výsledky hodnocení MPP

Všechny aktivity naplánované v MPP se podařilo uskutečnit bez problémů, s dobrým ohlasem.

6.1.1 Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

- Žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva. Podle výsledků průzkumu je počet experimentů s drogou nižší oproti průměru, převažují experimenty s konopím, na půdě školy ale nebyl zaznamenán žádný takový případ.
- Někteří naši žáci jsou závislí na nikotinu. Kouří cigarety nebo žvýkají tabák, často s vědomím rodičů či trenérů hokejových klubů. S rodiči několika žáků podezřelých se zneužívání žvýkacího tabáku ŠMP opakovaně jednala. V budově školy nedošlo v uplynulém školním roce k záchytu žvýkacího tabáku ani jiné zakázané látky. V minulosti především zletilí žáci o přestávkách využívali nepozornosti pedagogického dozoru, opouštěli o přestávkách areál školy a odcházeli kouřit, toto prakticky ustalo po zavedení čipových karet a kamerového systému. V uplynulém školním roce bylo opakované opuštění školy za účelem kouření řešeno pouze u jednoho žáka. Úkolem ŠMP a všech členů pedagogického sboru je posílit povědomí o nejen o škodlivosti kouření, ale i o nebezpečnosti žvýkání tabáku. Kuřáky a závislé na tabáku seznámit s nabídkou programů odvykání.
- Ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb.

- Žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu a škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze a mimoškolní aktivity
- Žáci se zapojují do protidrogové prevence poměrně aktivně. Mají zájem o návštěvy odborníků (program – Drogy a právo), mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli. Žáci vědí, na koho se v případě potíží obrátit, ale důvěra v oficiální instituce a autority – včetně vlastních rodičů by mohla být vyšší.

6.1.2 Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu)

- Žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor.
- Mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním, zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety atd..)
- Zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie) o různá náboženství a kultury, rádi debatují na toto téma. Mají dostatek informací a znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt...
- Žáci obecně rovině projevují vysokou dávku tolerance, nicméně někteří žáci vyjadřují vyhraněné a extrémní postoje vůči některým skupinám obyvatel, především v souvislosti s uprchlickou krizí. Tento postoj však zůstává v obecné rovině, nepřechází v žádné konkrétní rizikové aktivity, je spíše určitou módní pózou. Vůči svým spolužákům ani okolí se rasisticky neprojevují.
- Mezi žáky nebují šikana. V uplynulém roce se nevyskytly náznaky šikany. Žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení. Je potřeba nadále pozorně sledovat vývoj třídních kolektivů, klima ve třídě a podchycovat počátky šikany v zárodcích, což se dosud dařilo.
- Žáci si jsou vědomi skutečnosti, že zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených zákonem a ředitel školy může rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy.¹⁷

---

¹⁷ viz. § 31 Školského zákona

6.1.3 Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova

- Žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám (rodina, mateřství), orientují se dobře v problematice sexuální výchovy, dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání a vědí na koho se obrátit v případě potřeby.
- Žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli

6.1.4 Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

- Žáci znají a respektují základní lidská práva a hodnoty společenského chování.
- Jsou si vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu. Znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení a vědí na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy.
- Škola má velmi nízkou úroveň kriminality, občas dochází ke ztrátám (krádežím?) osobních věcí ponechaných bez dozoru. Jen zřídka daří tyto případy vyřešit a pachatele postihnout. Ke krádeži vloupáním do uzamčených prostor (šatny, šatní skříňky a další prostory) nedošlo.
- Vandalismus - frekvence případů se sice snížila, nadále však občas dochází k poškozování a ničení majetku školy, vždy probíhá vyšetřování, bohužel některé z případů se nepodařilo vyřešit.
- Je potřeba zvýšit u žáků povědomí o ochraně majetku, zabránit vhodnými metodami tomu, aby třída kryla pachatele vandalismu.

6.1.5 Prevence záškoláctví

- Škola má vypracovaný plán a přesně dané postupy v souladu s legislativou, jak omlouvat nepřítomnost žáků na vyučování a akcích pořádaných školou. Žáci a rodiče jsou s těmito pravidly prokazatelně seznámeni.
- Neomluvená docházka se řeší neodkladně. Při podezření na záškoláctví se jedná neodkladně se všemi zainteresovanými subjekty a navrhnou se řešení. Jedním z velmi účinných řešení je tzv. zvláštní omlouvací režim.

- Výsledek této praxe je dobrý - záškoláctví je výjimečným jevem, celkový počet zameškaných neomluvených hodin v přepočtu na žáka je nízký.
- Snížil se počet pozdních příchodů na začátek vyučování – situace se radikálně zlepšila po zavedení důslednějšího postupu ze strany třídních učitelů.

Bohužel se stále nedaří snížit vysokou omluvenou absenci. Jako vhodné a účinné řešení se ukázalo zavedení zvláštního omlouvacího režimu. Spolupráce s ošetřujícími lékaři je velmi dobrá. Zvláštní omlouvací režim byl v průběhu uplynulého školního roku zaveden u 3 žáků.

6.1.6 Zdravý životní styl – Prevence vzniku poruch příjmu potravy, ekologie

- Žáci mají zájem o zdravý životní styl, dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- Zajímají se různé styly života a znají jejich negativa a pozitiva. Rádi debatují na tato témata a přemýšlí o vlivu médií a reklamy na jejich život.
- Žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí, není jim lhostejné, jak vypadá jejich okolí. Rádi se zapojují do debat o ekologii a do práce na ekologických projektech.

6.1.7 Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

- Žáci znají základní pojmy (virtuální droga, gamblerství...) a mechanismus vzniku závislosti.
- Jsou skupinou velmi ohroženou vznikem závislosti na počítačových hrách. Řada z nich tráví nepřiměřenou dobu s počítačem - až již hraním her nebo v diskusních skupinách.
- Řešením problému je pokud možno co nejatraktivnější nabídka jiných aktivit, daří se každoročně jejich nabídku rozšiřovat a modernizovat. Důležitá je spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci při organizaci a kontrole volného času žáků.

6.1.8 Prevence rizikového chování v dopravě a při sportu

- Žáci dokážou rozpoznat, jaké chování v dopravě a sportu je považováno za rizikové a jsou si vědomi možných následků
- jsou vedeni k bezpečnému poznávání a posouvání svých fyzických a psychických limitů

7. Evaluace MPP a závěr

Závěr, v němž bude zhodnocen MPP pro školní rok 2024/2025, bude učiněn na konci měsíce června 2024. Minimální preventivní program naší školy je „otevřený“ dokument a bude podle aktuálních potřeb a možností školy neustále doplňován, a to zejména v oblasti plánování a realizace konkrétních aktivit jak pro studenty a jejich rodiče, tak pro pedagogy.

V Klimkovicích 2.9. 2024